

ПОБИЈАЊЕ ПРАВНОГ ПОСЛА ЗБОГ НЕПОСРЕДНОГ ОШТЕЋЕЊА ПОВЕРИЛАЦА

Уговор о купопродаји некретнина стечајног дужника закључен у време блокаде његовог текућег рачуна по коме је уговорена цена исплаћена компензацијом са неизмиреном добити купца - његовог оснивача, нема правно дејство према стечајној маси.

Из образложења:

"У конкретном случају купопродајна цена стана из уговора који је предмет побијања (у износу од 10.143.464,59 динара), није уплаћена на рачун тужиоца већ је компензована кроз исплату добити туженој, као његовом члану. Туженој је дакле исплаћена добит закључењем спорног уговора и предајом стана исте вредности који је предмет тог уговора. Одлука о расподели добити донета је на седници од 1.3.2010. године. Спорни уговор о купопродаји закључен је 30.6.2010. године, а оверен 1.7.2010. године. Рачун тужиоца био је у блокади у периоду од 5.3.2010. до 15.3.2010. године као и у периоду од 18.3.2010. до 13.7.2012. године. Стечајни поступак над тужиоцем је отворен 25.6.2012. године. Постојање намере да се закључењем спорног уговора оштете повериоци стечајног дужника види се у чињеници да је намирење тужене извршено противно ограничењу дефинисаним одредбом члана 133. став 1. Закона о привредним друштвима, важећег у време доношења одлуке о расподели добити. Овом законском одредбом регулисана су ограничења плаћања члановима друштва са ограниченом одговорношћу. Прописано је да друштво са ограниченом одговорношћу не може вршити плаћања својим члановима ако би после плаћања нето имовина друштва била мања од његовог основног капитала или би друштво било онемогућено да плаћа своје дугове чија се доспелост очекује у редовном току пословања. Дакле, услов за исплату добити је да постоје средства за њену исплату и да та исплата не доводи до умањења нето имовине друштва у односу на основни капитал. Према утврђеним чињеницама, у време исплате добити туженој кроз закључење спорног уговора о продаји непокретности пословни рачун тужиоца био је у блокади, а вредност нето имовине мања од вредности његовог основног капитала увећаног за резерве друштва за исплату члановима. Тужена није доказала да се исплата, односно намирење у вредности спорног стана, у датим околностима могла сматрати разумном. Зато је неосновано њено позивање на одредбу члана 133. став 2. Закона о привредним друштвима. Овом законском одредбом је прописано да изузетно од става 1. Друштво са ограниченом одговорношћу може ивршити плаћања својим члановима, ако из финансијских извештаја припремљених у складу са законом којим се уређује рачуноводство и ревизија произлази да је исплата разумна у датим околностима. Примена ове законске одредбе подразумева да постоје урађени посебни финансијски извештаји и стандарди рачуноводствене праксе који би показали да је таква исплата разумна у датим околностима. На тај начин се обезбеђује сигурност поверилаца друштва.

Из утврђених чињеница произлази да је у време исплате добити закључењем спорног уговора тужилац имао веће обавезе од потраживања за износ од 46.222.000,00 динара. Из садржине налаза и мишљења судског вештака на који се тужена позива у ревизији утврђено да је тужилац из расположиве имовине на дан исплате добити 1.7.2010. године могао намирити своје повериоце у укупном износу од 94,16%, у односу на тужену чије је намирење 53,78 %. Међутим, то не доказује постојање услова за примену одредбе члана 133. став 2. Закона, код чињенице да други повериоци у том периоду нису ни намирени јер је пословни рачун тужиоца био у блокади, већ је кроз

спорни уговор намирена само тужена. Из утврђених чињеница недосмислено произлази да се ради о недопуштеном намирењу кроз закључење спорног уговора, којим је тужена погодована. Располагање је извршено и на основу незаконите одлуке о располагању имовином велике вредности. Тужена је као сауговарач стечајног дужника, а истовремено једини члан правног претходника тужиоца морала знати за недопуштеност таквог намирења и да се таквим незаконитим располагањем оштећују повериоци. Имајући у виду утврђене чињенице очито је да су се стекли услови за побијање спорног правног посла из одредби чл. 119. и 123. Закона о стечају. Тужена је сагласно одредби члана 130. Закона о стечају у обавези да спорну непокретност врати у стечајну масу тужиоца. Одговорност тужене је регулисана и одредбом члана 134. Закона о привредним друштвима која подразумева обавезу да се вредност примљена недопуштеном исплатом врати".

(Сентенца из пресуде Врховног Касационог суда Прев 447/2018 од 22.2.2019. године, утврђена на седници Грађанског одељења од 10.12.2019. године)